

Socialdepartementet

Statens beredning för medicinsk
utvärdering
Box 3657
103 59 Stockholm

Uppdrag angående kunskapsstyrning

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) att under 2013 se över och utveckla Health Technology Assessment – nätverket (HTA) vad gäller stöd och samarbetsformer. I uppdraget ingår att ordna en nationell konferens där alla landsting bjuds in för att få information om HTA-nätverkets organisation och aktiviteter. Vidare ska SBU ordna minst två workshops. Dessa workshops ska vända sig till de landsting som vill samverka med ett befintligt regionalt HTA-centrum eller som önskar starta en egen HTA-verksamhet i samverkan med SBU. I uppdraget ingår också att SBU besöker de regionala centra som behöver metod- och undervisningsstöd i sin verksamhet.

SBU uppdras vidare att tillgängliggöra kunskapsunderlag om utmönstring av vårdmetoder. SBU ska under 2013, i samverkan med intresserade landsting, ta fram en modell för olika typer av utmönstringsrapporter.

SBU får för uppdragets genomförande använda 1 500 000 kronor under 2013. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska lämnas senast den 1 december 2013. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2014. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 14 juni 2013 samt slutredovisas senast den 15 januari 2014. Redovisningarna och rekvisition ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Kunskapsstyrning inom vård och omsorg handlar om att utveckla, sprida och tillämpa bästa tillgänglig kunskap för att göra bästa möjliga nytta för brukare och patienter. Regeringen har nyligen ingått en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting, Överenskommelse om vissa utvecklingsområden inom hälso- och sjukvården 2013 (S2012/8768/FS), där kunskapsstyrning utgör en del. Insatserna i detta uppdrag avser komplettera åtgärderna i den överenskommelsen vad avser HTA-nätverk samt att ta fram en modell för utmönstring av metoder.

HTA är ett globalt begrepp som står för vetenskaplig utvärdering av vårdens metoder (effekter, risker, sociala och etiska aspekter samt hälsoekonomi). Myndigheter är starkt beroende av regionala experter för att ta fram kunskapsunderlag. Experterna bidrar både till att kunskapsunderlagen blir kliniskt relevanta och till att effektiva metoder införs i högre utsträckning. För att använda resurserna på bästa sätt har vissa landsting satsat på regionala HTA-funktioner. I de fall det saknas nationella kunskapsunderlag gör dessa egna avgränsade utvärderingar, ofta kring nya metoder som övervägs införas i regionen. Vidare finns ett HTA-nätverk som SBU är värd för där alla landsting med HTA-funktion bjuds in att delta. I nätverket utbyts information om planerade och pågående projekt och det anordnas metodseminarier för att få en likartad kvalitet i rapporterna. Syftet är att undvika dubbelarbete. En databas med regionala kunskapsunderlag är under uppbyggnad. På detta sätt får de regionala rapporterna större nationell spridning än de annars skulle få.

Samarbetet har varit positivt både för den nationella nivån, som får engagerade aktörer via regionerna, och för de regionala HTA-centra, som får en nationell status på sina rapporter. Sannolikheten att resultaten implementeras ökar också eftersom lokala kliniska företrädare medverkar i processen. Samtidigt stärks återkopplingen från myndigheterna till regionerna, vilket bidrar till förbättrade framtida kunskapsunderlag.

För att framgångsrikt underlätta implementering av kunskapsunderlag bör SBU inom ramen för uppdraget vidareutveckla HTA-nätverket avseende undervisning och handledning för ökad samsyn. Landstingen bör utbildas i framtagande av enmetodsrapporter, så kallade Alert-rapporter, hur information granskas och överförs från en annan HTA-organisations rapport till svenska hälso- och sjukvårdsförhållanden samt hur snabba och översiktliga svar om vårdens metoder (Upplysnings-tjänsten) tas fram.

I takt med att nya effektivare metoder införs i vården måste frågan om utmönstring av metoder som har ingen eller mycket begränsad effekt eller innebär risker för patienter, alternativt har osäker evidens,

intensifieras. Att frigöra resurser till andra viktiga områden är något som även ligger i patientens intresse. Trovärdiga och begripliga hälsoekonomiska underlag samt etiska analyser är viktiga för att ge beslutsfattare möjlighet till kloka och långsiktiga prioriteringar i tid.

Det kan finnas flera skäl för utmönstring av vårdmetoder såsom resursbrist, risker eller besvär för patienten, ineffektivitet, kostsamma metoder (då det finns alternativ), strävan efter likvärdig vård eller svag vetenskaplig evidens. Ett utmönstringsunderlag skulle vara en särskild modell av kunskapsunderlag, med avsikt att ge relevant information som kan ge stöd till beslut om utmönstring av en metod. Underlagen ska vara tillgängliga för såväl beslutsfattare och personal som patienter i hälso- och sjukvården.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Sara Johansson

Kopia till:
Finansdepartementet/BA/Ke
Kammarkollegiet